

НАШИ ЗАКONI

НАШИ NAJSVJESNIJI AKTIVISTI
MORAJU BITI BUDNI CUVARI NA-
RODNIH PRAVA. ZAKONA I NJE-
GOVE DEMOKRACIJSKI.

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJU LUKU

GODINA III

BANJA LUKA, 2. septembra 1945.

Broj 8

NEKA NAŠI ZAKONI POSTANU SVOJINA NAJŠIRIH NARODNIH MASA

**Борба се против
остатка реакције у
нашој земљи**

Na čitavom našem okrugu svakodnevno se sve više razvija predizborna kampanja za izbor mjesnih, gradskih i sreških odbora narodne vlasti. Interes za izbore kod naroda je ogroman i utoliko već, utoliko su naši aktivisti nepeljivije nastojali da objasne narodu sustinu zakona, o bratškim susjedstvima i zakon o izborima. U izjavama zgrade, na primer, dobro je pravilno objasnjen zakon o bratškim susjedstvima, gdje je narod shvatio da on treba da izjavi primjenu zakona o odzimanju prava glasa suradnicima okupatoru. ljudima koji su svojim činjama i neprijateljskim akcijama protiv naroda oslabili države borbe, postali nedostojni da odzračuju o sudbini zemlje, narod je shvatio odgovornost ovog posla i zaista sa poletom i dubokom ozbiljnošću osvrnuo se svoja prava. Nije rijetko po ovi da se grube naše nepismenih seljaka i seljanin okupljaju oko pismena čovjeka koji im čita zakon i oni sami diskutuju o tome koje treba da zakoni odzračuju bratstvo pravo. To inicijativa masa ima dvostruke rezultate. Prvo, ona je spriječila da se zaista bitno odzračuje pravo svakom onom koji nije dostojan da ga ima drugo, tekav načini primjene zakona izjavava demokratski svijet naroda, svjest o pravima koja im garantuju zakoni naše narodne države.

Međutim, ima čitava da se naši aktivisti griješe o demokratska prava naroda. Te griješke se sastoje u tome da se u nekim mjestima nije dovoljno objasnio zakon i da narod ne učestvuje onoliko koliko bi mogao u sprovođenju odnaka zakona. Nije se dovoljno vidilo načina o tome da ima veliki broj nepismenog naroda koji nema mogućnost da sam pročita zakon. Drugo, na ovim će izborima učestvovati, prvi put kao ravnoopravni građani, žene i mladićima. Oni nemaju iskustva i uslied bespravnošću u kool su živjeti, i njihovo razumijevanje šta treba da čine u neskladu je sa silnom željom koja postoji kod njih da u potpunosti iskoriste svoja prava za postignuće boljeg i sretnijeg života. Karakteristična je izjava silede starice iz Ivanjske koja kaže: "Strah me je, da ovako stara i nepismena, ne ću se, pogriješim da na izborima. To je elus naroda koji morat čiti naši aktivisti."

U tumačenju zakona bilo je mješovitino proizvoljnost koja je nedopustiva. Ma da u zakonu tačno stoji kome se može i treba odzračiti bratstvo pravo, neki naši aktivisti, bilo zarad, bilo izvanredne, izjavili su, bilo zato što su shvatali da treba svaki kome ko ne misli isto kao oni, — bez obzira da li postoji zakonno pravo da mu se bratstvo pravo odzračuje — odzračuju bratstvo glasa. Takvi su postupci štetni zato što se spružava inicijativa naroda. Treba se upamtiti i neumornim radom na širenju programa Narodnog fronta izborima da i neki ljudi shvate kojom putem treba ići.

U vezi sa izborima treba napomenuti još neke stvari. Nesumnjivo je da su naše naroda shvatile i da hoće da kroz izbore rešine još jednom svojom mislima i voljom svoju volju da postane naša zemlja. Naši ljudi su se pokazali u našoj zemlji bude onakvi za kakav su se borili i nali nobilni si

novi naše zemlje. Narod se sprema da kroz izbore rešine još jednom svoju odlučnu reč da neće povratka na staro, da osudi pošteno protiv narodnih ljudi koji žele da otmu narodu tekove ne izvanevan i četverogodišnji okrvavo, borbi. Narod je kroz borbu stekao ogromno povjerenje u rukovodstvo Narodnog fronta. Nije nikakvo čudo što narod na svojim konferencijama stvarajući kandidatske liste, ističu svoje kandidate, meće na prva mesta i jednozlasno one, koji su kroz borbu, u najtežim danima, svojom neselbinošću i dostojnim stavom, stali u narodni pokret i ljubav. Ali to nije sve. Mi se danas nalazimo u periodu izgradnje naše zemlje. Naš nos na leđima osnovne narodne mase, radnic, seljaci i postena inteligencija naše zemlje. Oni izgrađuju svoju zemlju, svo. Lo i živi u uslovima teške borbe sa neprijateljem, sa neizmisljivim, sa neprijateljskim emocijama, a namir sa neprijateljskim namirima. Narod treba da dati jasnu perspektivu šta su narodne zadaci, kako se one osvaruju i ko treba da ih osvari. Baš danas mora svakom čovjeku, svakoj ženi, mladincima i li asan rojevem Narodnog fronta. To je program naroda, sa njim treba noći na izbore, da se tekav program sprovede potrebno

je u narodnu vlast birati ljude koji će izvršiti volju naroda zračenu u programu Narodnog fronta i u zakonima koje je donijela naša Privremena narodna skupština. Na kraju još jedna napomena o kandidatskim listama. U našim selima i u odjelima kandidata stvaraju se komite odbora Narodnog fronta, te narod stoji na svojim konferencijama, stvara bratstvo i sa tim ozbiljnošću predloze svoja kandidata. Prvi put u svojoj istoriji naši narodni birački odzračuju, na taj način, izborima odlučuju kome će povjeriti izvršavanje sa državnim poslovima, sa narodnom. Te konferencije dokazuju sa kakvom ozbiljnošću i bratstvom stvara narod svoje postoi. On u punoj mjeri koristi svoja demokratska prava za obezbjeđenje svoje bolje budućnosti.

Ponekad su se i u našim aktivistima pokazale griješke. U nekim selima i u odjelima kandidata stvaraju se komite odbora Narodnog fronta. To znači vrijetenje o demokratska prava naroda, odzračiti mu inicijativu. Baš naše najsvjesniji aktivisti moraju biti budni čuvari narodnih prava, zakona i njegove demokracije.

Naši zakoni, primijenjeni pravilno u gradskim i u selima, u rukovima najširih narodnih masa. Narodu, je kroz njih data mogućnost da onima koji su nedostojni ne dozvoli da budu birači i da budu birani. U isto vrijeme oni su garantuju narodu da će njegova volja biti postovana, njegove želje ostvarene. Te zakone treba da krain primjeniti i na diehu ostvarenju.

Maršal Tito odaje priznanje narodu Kozare, Drvara i Janja

Borba koju je narod čitave Bosanske Krajevine vodilo velik je prilog za slobodu i nezavisnost svih naroda Jugoslavije. To je bila borba borbojorok, ponositor i hrabror naroda ovih naših vrelnih i siromašnih krajeva protiv fasisijske naduvne neprijateljstva. Počelo se li rečica, da bi se došlo sve li pronalu. Kada je švalo zapo, da u zaludnici sa poznanim svojim službama satre sve živo, tada je ustao narod.

Bila je to nezaboravna Kozara, milienica naša, bilo je to u gar protivljeni Janji, bio je to ponositi i tvrdokorni Drvar. A u Drvaru bio je Tiro. Tad su Svake 25. maja 1943. godine, letio glatavke iz oblaka da unište stani i njegove skolove, — kad su cihali da unište svjet i mozak naroda, niterovog vodit i učitelja, skočila je Milica Bosn.Č. To nije bila samo d'volje kraljških sela, to je bio čitav narod i Janja, i Drvara i Kozare, koji nije želio ni žrtvati da se odbrani, letio pobedi — da stvori novu, pravu narodnu državu svoju.

I danas, kada narod Kozare, Drvara i Janja uporno izgrađuje ruševne mostove, puteve, kuće svoje, koji je još uvijek bez potrebne hrane, odče, stavi, dobilo je pozdrav Tita i Armije naše.

Maršalov J. A. saljeno stenoštvu Kozare, Drvara i Janja u znak iskrene pažnje i dubokog po-

štovanja 50 vagona u hrani, tekstilnu, posuđu i t. d. Ovi skromni poklon usliedio je kao izraz neizmjerne zahvalnosti naše Armije prema stanovništvu pomenutih krajeva. Ni ja, ni mi, saradnici, ni mi, borci ne možemo nikada zaboraviti požrtvovanost i neselbinošću naroda Bos. Krajevine, koji je davno sve od sebe za narodnu borbu, i draucielnu kraj svojih najboljih sinova i odieću našim borcima i ranjenicima. Ime Kozare, Drvara i Janje ući će u istoriju naših naroda kao najvredilijeli moment narodne borbe za njihovu slobodu i stvaranje narodne države — Jugoslavije, zavriše je tako svoje pismo drugu Tito. U tom transportu, koji dolazi ovih dana nalazi se 300 hiljada kg elibnog brašna, 50 hiljada kg bijelog brašna, 50 hiljada kg masti, 50 hiljada kg kukuruza, 10 hiljada kg graška, 10 hiljada kg raznog slata, 20 hiljada kg posuda, 10 hiljada kg materijale, 3 hiljade pari opanaka, 4 hiljade m. amerikan platna i 1 vagon razne tekstilne robe.

Naš prvi Drug ošio se naroda kraljško — najbolje svog druga — da mi olakša nevolje i pomogne u izgradnji. Naš ovak poklon Maršalov i naše Armije narod ovih krajeva odzračuje još većim zamislama na pluh izgradnje i snaženja naše mlade narodne države.

B. J.

U izjavama izma o radu Privremene narodne skupštine u našoj štampari se više izmnu ostalo o društvenim mislima. Da bi nam bilo jasnije šta ta grupa od 8 ljudi predstavља i hoće, donosimo jedan izvadak iz govora ministara Milyana Galasa:

"Ljudi kao Mladen Groz, koji su u toku rata dopunjava svoje znanje i vaspitanje u inostranstvu, u emigraciji, kao članovi emigrantske vlada ali kao 'krutne figure' čitavog tog emigrantskog slova seljaka, izdajca, špijunaža, zločinca, karijerizma i korupcije, izgubili su u svim zakonima vidu da le moji usuti tim u Tito-vo višok, natprati vodstvo u slobodnjačkom pokretu da slobode, koji je narod povedo i na koji ta je narod postovano. Nije ni malo čudno da je u vezi baš o tim zakonima, sa pripremanje naših naroda da u svojim kućama, u poljima i u zavirima vidno slobode, koje su zalazili 1941. godine, otvoreno svoj planski pripremanje pohod strane štamparije i izdavačke domaće novine. Taj pohod, sem ostalog, ima za cilj da bude bez dovoljno čistine natje ra na ion veće kolebanje, da ih, u stvari učini odlučnim u traženju, nuđenju, insistiranju na izjavljivanju iz etničkog položaja. Prema tome, koji je narod povedo i na kojem mjesto izdajca, po (formi) pogodnih, ali bi svi oni vodili natrag u bespokat, u staru Jugoslaviju. Glavni argument za slobost tih ljudi trebalo bi da bude prisaba strane štamparije, koju treba odobrovoljiti, 'prevariti', ostuipati liki ka živim dosljedne borbe protiv fashizma, protiv reakcije, protiv pankulva i ubica, kočavca i izdajnika, protiv nacionalnog uvjetavanja i izgradnje narodne vlasti. Ali bi se te naše mođe isjavio. U nedostatku jačeg i vešeg, mali konfuzni politizator Milyan Groz, konverzantini intelektualci, po porijeklu Nijemci, po kulturi Francuzi, po politizaciji velikokorn, frazer o demokratiji, koji nikad nije umio ni imao snage, da shvati svu veličinu zbitvanja u našim narodima i koji je čino vijek proveo u jalovom nadjabiraju, u seboj bi da postane, u brzom i toga pohoda, navi da bar, po uniprijed smišljenom planu, ako vado ne razblaži dano, otvori seriju tih pohoda, koji bi onemogućili da se izvrši veliko delo naroda Jugoslavije, da se kompromituje u inostranstvu borbu koju su vodili narodi Jugoslavije i koji su dali 100.000 života i neprocjenjivna materijalna bogatstva. Kao na pritisk dugmeta, mnogi stran listovi, često luga na osnovu potpuno lažnih vijesti među našim partijama — 'Poinde re gradivaju su protiv današnje Jugoslavije. Razini inenesovici i jezbeznici kojim bi da postane Slobode, pretvorili su se preko noći u 'demokrate' Milyana Groza i proglasili sebe srpskim narodom. Groz, kada nije mogao ništa ozbiljno postići u vladi, otišao je u 'opoziciju'..."

Na svrhu sjednice Plenuma Okružnog odbora NF-a

Održao je. zasjedanje najvišeg političkog tijela banjaluckog okruga

NA SVOJJOJ PLENARNOJ SJEDNICI POLITIČKI PRÉSTAVNICI NARODA BANJALUCKOG OKRUGA MANIFESTOVAŠU SU NOVOJ REPUBLIKANSKOJ DRZAVI DEMOKRATSKOJ FEDERATIVNOJ JUGOSLAVIJI JOŠ JEDNOM REKLI DA NEĆE POVRATKA NA STARO.

Na čitavo banjalucko okružje skupili su se na sjednici članovi plenuma Okružnog odbora Fronte, gdje su proučili važna i aktualna pitanja naše zemlje i okruga.

Konferenciju je otvorio predsjednik Okružnog odbora Fronte dr. Simo KOMNENIC, pozdravivši prisutne političke predstavnike naroda i istakao da je ovo prvo zasjedanje plenuma sazvano baš u vezi krupnih političkih događaja u našoj zemlji, i za I. Kongres Narodnog Fronta Jugoslavije i II. zasjedanja AVNOJ-a. Ti događaji govore, rekao je predsjednik, da je u našoj zemlji izvršeno ujedinjenje svih političkih grupa i partija s tim i proces političkog diferenciranja. A zakon diktira na III. zasjedanju AVNOJ-a jasno nam govore, da su naši narodi takom stvarovodržajne borbe zbacili sa vlasti staru vlast, vlast šće kapitalista, bankara i veleposjednika na čelu sa monarhijom i uzeli čvrstu vlast u svoje ruke. Ti zakoni su zaloga da će vlast širokih narodnih masa ostati u rukama našeg naroda.

Iz toga predsjednik je dao riječ se kretaru Okružnog odbora NOF-a, drugu NIJK JURINKIĆU, koji je prvo čitajući politički referat, istakvajući nam krupne političke događaje u našoj zemlji, zadatke odbora Narodnog Fronta, njihove dosadašnje greške i propuste.

Po referatu nastala je diskusija u kojoj su uzeli učešće: GAVRO SIMBUNJEVIĆ, Tešić — koji je između ostalog izložio: „Naš je zadatak da sredimo kod nas prilike na političkom i ekonomskom polju. Ponekad čuju se glasovi, ima nezdre kralj, nekad se čuju glasovi, ima govore da smo mi ostavili kralja, a pitam ja nas svitku: ko je ko čemu ostavio? Ja mislim da su oni nas ostavili, a mi kad smo mogli kroz 4 godine borili se bez njih i izvojevali slobodu, ja mislim da je čemu moraći bez njih i da zemlju obnovimo i izgradimo.“

Riječ je uzeo Mustafa POROBIĆ, Đerđević. — U ovom izlazu on je govorio o političkim pitanjima, govorio o protunarodnom radu naše i međunarodne reakcije i dotakao se i toga, zašto smo mi za republiku. On je rekao: „Dok je u zemlji postojala monarhija, naši su narod bili nećer nacionalno unizavani. Monarhija je bila uslov da se fašizam uopće nemože preseliti iz stranih zemalja u našu zemlju. Vidjelo se da je monarhija što taklo štiti fašizam. On je dalje istakvao mračnu ulogu monarhije, na primjeru francuskog naroda i rekao: „... Da je, dok je francuski narod bio pod dno kralja, koji je zadržao protiv svih sloboda francuskog naroda, francuski narod nije mogao da se razvija politički, kulturno i ekonomski. I kad je narod postao svjestan toga čer je počeo nastojati njegovog napretka, onda je on prekinuo tu kočnicu, bacio sa vlasti dosadašnje vlastodršce i pošlo napred.“

Samo republikansko uređenje je uslov da se jedna država može pravilno razvijati, da se narod može politički, kulturno i ekonomski uzdignuti. Zato smo za republiku, a ne za monarhiju, jer monarhija je koči razvijati narod u zemlji.“

Riječ je uzeo dr. Rudi KOLAK, narodni poslanik i članov. On je bio hito da govorim o našoj situaciji u zemlji i to ono, što smatram da je najvažnije je danas pred našom Frontom...“

„Što se tiče naše zemlje, nema sumnje da je kod nas narod dobio puno više, kao što sebi željeli slobodu i demokratiju, ali mi još nismo potpuno vjerali svojoj zemlji. Ima mno-

go nedostataka, ali bez sumnje, ja stojim na stanovitiu da ostanu rešim, koji postoji u našoj zemlji je najdemokratski, koji se može završiti. Reakcija u našoj zemlji poveza na sa tlostanom nastojati dokazati da kod nas nema demokratije zato što mi nedamo demokratije fašistima, koji bi htjeli da sjeđnu narodu na grbaču. Oni smatraju da kod nas u zemlji vlada haos, da ne možemo riješiti neke probleme, da nam politički uslovi, koji košta teški situacija naše zemlje u ekonomskom pogledu, koje je nastala nastojati en rata, da bi ras krpali našu vlast u očma narodnih masa. Oni govore da nema demokratije što ne postoji kod nas političke partije. Tito je rekao: „Mi nismo partije izmislili, one fašističke pesme i one naši otvoreno o čitane, mi im pružamo priliku da javno to proglašuju. Prema tome naša zemlja nije zemlja bez partije, nego reakcija na nje snage u narodu. Priznavaju nam da je kod nas jednopartijski sistem, uzimamo inostanstvo. ŠRD imaju dvije partije. Evolućka 4 partije. Prema tome ne mogu nam reći, da su već demokratiji od nas. Naša demokratija odgovara za naše narodne mase, ona je onakva za kakvu smo se borili. Mi smo sada na vlasti, narod je na vlasti i sve što ne valja pada na našu grbaču. Sve što nije dobro reakcija kod nas, kod nas nastojati, ako koristi ekonomski teškoće, koje prebrođava naša zemlja, ali mi to odovraćamo: samo onaj koji radi, ima pravo da kritikuje, što ne valja u našoj zemlji, a onome, ko ne radi, na popravljanju teškoć ekonomskog položaja kod nas, ne trebaju dati pravo glasa, ne umjesto da popravlja tu situaciju kod nas, on je više zadržava. To znači, da naša Fronta treba da danas vlada situacija kralja i da pomegne našim narednim vlastima. Takva vlast treba da pobedi... Ali sve što nije dobro u našim vlastima, treba da se odbaci. To znači, da naša Fronta ne smije prelaziti preko vjerskih, koje se pojavljuju u oronima naše vlasti i da tako ne daje povoda reakciji da napada našu vlast, nego da spravlja greške koje se pojavljuju kod narodne vlasti. Naša vlast pamekad čini greške, jer se u njoj, nastoje roneći ljudi, koji ne zaslužuju da sjede u našim vlastima. Na preostojem je borimo dužnost je našeg naroda, da našu vlast očisti od onih, koji lo, ometaju pravilan rad.“

U posledu sastavljanja biranih skupnosa dužnost je naroda, da ne dopusti pravo glasa onima, koji su tako roneći ljudi, na stranu ministara i koji se učestvovali u organiziranju protivnih našoj narodnoj borbi. To znači da naši odbori Fronte otkame oko sebe svj narod i da na skupnosa pretrpaju, što ima pravo glasa. Također no svim fabrikama, preduzećima, i ustanovama, treba da se otvore roneći ljudi, koji imaju pravo glasa i da odlučuju sudbinom naše zemlje, oni koji lo to zaslužuju...“

Nema sumnje da se nalazimo pred alternativom: učiniti još jedan korak naprijed i osigurati istinsku narodnu demokratiju ili zastati; omogućiti povratka na staro, čitane, nema. Zato se naši borbi omogućiti da se narod odbaci, da učini još jedan korak naprijed, da osigura pobjedu demokratije, i omogućiti povratka na staro. Tako naša Fronta postavlja alternativu: ili osigurati pobjedu demokratije, ili učiniti korak nazad. Ovo no drugo nije izbor, čitane, nema. Zato se naši državni izvršni na čitane, završio je dr. Rude Kolak.

Dalje u diskusiji uzeli su učešća

članovi, iz svih srezova našeg okruga, isticali uspiehe i propuste u radu svojih odbora Fronte.

Drug Ivica Radman, član HRSS-a govorio o pojedinih pitanjima dotakao se pitanja republike i monarhije i izjavio: „Republika kao oblik vladavine sama po sebi daleko, e iznad monarhije, ali je ona u našem slučaju jedini mogući oblik vladavine, ako se hoće učestvati i razviti tekovne narodno-oslobodilačke borbe. Federativno uređenje naše države je jedino uređenje koje garantira ravnopravnost naših naroda, bez kojeg nema ni Jugoslavije, a monarhija ne bi mogla provesti i očuvati ni federaciju, a ni ravnopravnost naših naroda. Zato mi sv, možemo sa sigurnošću izdati u budućnost, jer se naša naša odlučio, da hoće očuvati tekovne svoje borbe, a on je svjestan da u naše učestvati samo u republici i zato je republika u narodnoj duši i danas politička stvarnost.“

Zatim je dobio riječ sekretar Okružnog Narodnog odbora Miloš Stojaković, koji se kritički osvrnuo na rad odbora Fronte: „Jedan drugi je rekao da ima pojedince, koji u njegovom srezu postavljaju pitanje, hoće li biti glasanje za kralja i Titu? Ja mislim, drugovi, da li pojedinci ne bi postavljali takovo pitanje, kada bi naši odbori Fronte vršili svoju političku dužnost kako treba. Znači, da ima pojedina, koji još nisu na čstu zašto je narod 4 godine bio kralj. Narod je lo kralj za ovu zemlju, za istinsku narodnu vlast, ne za prošlu, nego za ovu što je stekao i povratku na staro nema.“

Drug Miloš je dalje istakao: „U posljednje vrijeme primjećemo iz, da nema više one čvrste povezanosti između naroda i narodne vlasti, kao ni između naroda i odbora Fronte, ima više slušanja, a ne veću samo jedan primjer: naša država čini svje, što može, da pomogne narodu, da pomogne partizanskim porodicama i žrtvama fašističkog terora. Naš okrug dobio je 13 miliona dinara, da bi time ovim porodicama osigurao osnovne potrebe života i održao u životu, da dobij u hrane i krov nad glavom kako ne bi umrle od gladi i smrzle se na zimu od studeni. Na mnogim mjestima odbor nije izvršio pravednu podjelu pomoći. Nekim je dodjeljeno, ko ima još hrane, novčana pomoć, dok neki koji je nemaju nisu je dobili, ja smatraju, da loje u Frontu ostigrali svoje uloge, sprječali bi takvu nepravlnost. Treba znati da naša današnja država nije bivša Jugoslavija i da se narodu pomoć ne smije dieliti po onom starom sistemu, već prema stvarnim potrebama siromašnih porodica u životu.“

Kad je ispravljena diskusija no političkom referatu, drug Ljubo Jenković, članok Okružnog odbora podnio je referat o programu stanja Narodnog Fronta. Po ovom referatu razvijalo se također diskusija. I na kraju konferencije, sekretar Fronte, dr. Niko Kordelić rekao je: „Što se nalazimo u periodu kada se može reći — ko će koga? Znači, ili ćemo mi dovršiti u potpunosti započeto djelo, t. i. izgraditi u našu zemlju i osigurati onaj zemljo za koju su ginuli naši borci. Ili da se nedamo na temu političkih događaja, da se preovladaju u jednu od našu građansku političku partiju, koja neće moći da vrši postavljene zadatke...“

Drug Niko je istakvao u vezi toga da kod pojedinih frontovskih organizacija na našem okrugu, ima grešaka,

koje se moraju ispraviti. Tako, „često pita kod naših frontista ima nedostataka. Fronta mora da postane krv, srce i tijelo našeg naroda. Da li smo postigli da Fronta bude bilo našeg naroda? Drugovi, mi to još nismo postigli. Mi ćemo trebati još naroda iada, da to postignemo... A mi moramo da izvršimo ono na što smo se zali narodu. Što kod nas traže interesi naroda i milioni gradova, što od nas traži naš Tito. Mi moramo postići da naše još slobodnije govore ono, što osjećaju i misle. Ni u tom pogledu ne stoji mo najbolje, a nije fraza, kad jedan čovjek kaže, a ne smiem da kažem. On to govori na osnovu našeg što se desilo sa nim i ne smije da govori pred našim aktivistima, koji su se odvojili od naroda. Ni e fraza, kad jedan član sreskog odbora NF-a u Bos. Gradiscu nije za dva mjeseca otišao u jednu svoju oćtinu. Znači da se naša vlast, da se naša Fronta odvojila od naroda, da nema više onog, što je do sada moglo da se narodom... Drug Niko osvrnuo se i na neke frontiste, koji su se ubrajali, koji smatraju da su neprikladni, da znaju sve, da im narod ne smije reći da su pogriješili, nego narodu oni smatraju da su napametili. On je upozorio na sve greške i istakvao da bi frontisti morali prekinuti sa takvom praksom, jer oni treba da znaju da su naši narodni sresnici da trkve pročiste iz svoje vlasti i Fronte.“ Sekretar Fronte je također je istakvao slobod ko nekih frontista na srezu kotvoroškom, gdje su je pokazali u borbi protiv različitih bratstva, na primjer, oni nisu smjeli suditi nekog svetsnika, koji je na vrlo vješt način povjerio erpskom narodu, da je i danas vjeran u onpnosti, pokušavao Bratstvo i Jedinstvo, i poklopavao da izazove nacionalno mržnju kod naših naroda. Takav slučaj desio se i u srezu Bos. Gradiscu.

Na kraju sekretar se dotakao pomoć koju je Tito poslao Kazari, Drvaru i Janju i naglasio da Fronta u ovom slučaju mora uzeti puno učešća.

Zasjedanje plenuma završilo se u 7 sati poslie podne. Na završetku plenum je poslao pozdravne depeše predsjedniku Narodnog Fronta drugu Titu, predsjedniku narodne vlade, Bosne i Hercegovine, drugu Rodoljubu Čolakoviću i izvršnom odboru NF-a za Bos. i H.

Plenarna sjednica

OKRUŽNOG ODBORA N. F-a
ZA OKRUG BHAC

U Bihaću je održana plenarna sjednica Okružnog odbora Narodnog Fronta za okrug BHAC.

Na sastanku se raspravljalo o rješenju i odlukama Kongresa JNF-a, koji je nedavno održan u Beogradu. Što jednom na ovom svom sastanku, narod bihačkog okruga rekao je preko svojih delegata — da je on došljedan borbi za novo.

Uz burno odobranje pozdravljen je Statut NF-a, a najviše stavka u kojoj se govori o borbi NF-a za Titovu republiku.

Delegati su osudili pokušaj kralja Petra da oslabi i rasčlani jedinstvo naših naroda.

Čitaj okruži nestrabilno očekuje izbore, da još jednom i na njima, on vrhvi svoju volju i da teče da je za Republiku i za Titu!

Narod bihačkog okruga kroz raz priprema se za izbore. Drvarski radnički podizaj industriju. U Bihaću i Ribnju podizaj se nove planine. Stotine i hiljade hilograma grožđa narod bihačkog okruga već je prikupio.

Pod rukovodstvom odbora NF-a, kroz rad, narod bihačkog okruga stvara se bolje uslove za život, — dok čekuje izbore, da još jednom reći da je naš narod odredio, što još 1941 od da sudbina njegova bude u njegovim rukama.

ТЕРИТОРИЈАЛНА ПОДЈЕЛА ФЕДЕРАЛНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

на округе, срезове и подручја мјесних народних одбора

Предсједништво Народне скупштине Босне и Херцеговине од 18. августа 1945 године донијело је закон о територијалној подјели Федералне Босне и Херцеговине према коме се Босна и Херцеговина дијели на 7 округа и то:

- 1.) бањалучки округ са сједиштем у Бањој Луци,
- 2.) бихаки округ са сједиштем у Бихаћу,
- 3.) добојски округ са сједиштем у Добоју,
- 4.) херцеговачки округ са сједиштем у Мостару,

5.) сарајевски округ са сједиштем у Сарајеву,

6.) травнички округ са сједиштем у Травнику,

7.) тузлашки округ са сједиштем у Тузли.

Град Сарајево издваја се у посебно подручје Народне власти. Поглед тога народа влада федералне Босне и Херцеговине 27. VIII 45 донијела је Уредбу о одређивању подручја Народних одбора и установљењу сједишта мјесних народних одбора.

Донасимо извадак из те Уредбе који се односи на бањалучки округ:

А. БАЊАЛУЧКИ ОКРУГ

1. бањалучки срез

- 1) сједиште **Агино село**, село: Агино село;
- 2) сједиште **Бастаси**, села: Бастасе, Бастаси, Јагаре, Мехоци и Мезићани;
- 3) сједиште **Бочац**, село: Бочац;
- 4) сједиште **Бувак**, села: Бувак, Довиши и Новаковићи;
- 5) сједиште **Добра**, села: Добрања, Шљивно и Зеленици;
- 6) сједиште **Драгача**, села: Драгача;
- 7) сједиште **Драчулић**, села: Драчулић, Петричевић и Шаровац;
- 8) сједиште **Голенич**, села: Голенич;
- 9) сједиште **Јошавка**, села: Доња Шљеговина и Јошавка;
- 10) сједиште **Јунге Хаџиселим**, села: Јунге Хаџи Алић, Јунге Хаџиселим и Осљеници;
- 11) сједиште **Кола**, село: Кола;
- 12) сједиште **Крмиче**, села: Крмиче и Љубичево;
- 13) сједиште **Крупа на Врбасу**, села: Крупа на Врбасу;
- 14) сједиште **Муслимански Челици**, села: Муслимански Челици, Српски Челици и Шибови;
- 15) сједиште **Павловац**, села: Чокори, Мотике, Павловац и Пријавиоци Мали;
- 16) сједиште **Преснабе**, села: Дебелаши, Понир, Преснабе и Веброво;
- 17) сједиште **Пријечани**, села: Мажар и Пријечани;
- 18) сједиште **Рашић**, села: Пријавиоци и Рашићи;
- 19) сједиште **Реканица**, села: Реканица;
- 20) сједиште **Слатина Горња**, села: Јаружани и Слатина Горња;
- 21) сједиште **Стричић**, села: Дујакови, Локвари, Лушчи и Стричићи;
- 22) сједиште **Видаш**, села: Хаџићи, Павићи, Радимићи и Видаши;
- 23) сједиште **Врбања**, села: Чесма и Врбања;
- 24) сједиште **Залужани**, села: Кулаши, Вујиновићи и Залужани.

II. босанскодубички срез

- 1) сједиште **Агишица**, села: Агишица, Новоселци, Паричице и Влашки Ковачи;
- 2) сједиште **Бос Дубица**, град: Бос Дубица;
- 3) сједиште **Брежњаци**, села: Брежњаци, Челибаци, Пообрани и Тузлачки;
- 4) сједиште **Чиглућ**, села: Чиглућ, Пообрани и Стригова;
- 5) сједиште **Демироваци**, села: Демироваци и Илковици;
- 6) сједиште **Дворичице**, села: Дворичице, Мурати и Ушњаци;
- 7) сједиште **Горња Градина**, села: Горња Градина, Јуришићи и Кризна Ријека;
- 8) сједиште **Јохова**, села: Дрвардије, Јохова и Шварлије;
- 9) сједиште **Котурови**, села: Бјелаци, Горњоселци, Котурови, Магаци и Ошници;

- 10) сједиште **Међеба**, села: Градина, Драксенић и Међеба;
- 11) сједиште **Међувође**, село: Међувође;
- 12) сједиште **Мирковац**, села: Доња Јеловац, Хајдировић и Мирковић;
- 13) сједиште **Мразовић**, села: Јасене, Коменаци, Мразовић, Сухаја, Вежића и Виноци;
- 14) сједиште **Орахова**, село: Орахова;
- 15) сједиште **Петриња**, села: Бабињак и Петриња;
- 16) сједиште **Пуцари**, села: Доње Средашње, Горње Средашње, Гуневци, Кадин Јеловац и Пуцари;
- 17) сједиште **Раковица**, села: Раковица, Бијаковац и Војсковац;
- 18) сједиште **Скључани**, села: Болдић, Фурде, Хаџи-Баир, Липани и Скључани;
- 19) сједиште **Слабиња**, села: Бачвани и Слабиња.

III. босанскоградички срез

- 1) сједиште **Бистрица**, села: Бистрица и Галиница;
- 2) сједиште **Бос Градишка**, град: Бос Градишка;
- 3) сједиште **Церовљани**, села: Батара, Буквић и Церовљани;
- 4) сједиште **Чапља**, села: Буквањ, Чапља, Крупићи, Мокриче и Жедарица;
- 5) сједиште **Доња Јурковица**, села: Доња Јурковица, Горња Јурковица, Јазовац, Средња Јурковица и Шашиновићи;
- 6) сједиште **Доњи Подгори**, села: Бараје, Доњи Подгори и Горњи Подгори;
- 7) сједиште **Драгељи**, села: Цаммирови, Челичани, Драгељи, Горњи Ковачи и Љушани;
- 8) сједиште **Елезагићи**, села: Берек и Елезагићи;
- 9) сједиште **Горњи Караџовић**, села: Горњи Караџовић, Доњи Караџовић, Муслимански Вакуф и Петрово Село;
- 10) сједиште **Грбавица**, село: Грбавица;
- 11) сједиште **Козићи**, села: Бос Јанковић, Козићи и Маџковић;
- 12) сједиште **Ламинци-Срењани**, села: Ламинци-Срењани, Ламинци-Јабукаци, Ламинци-Дубраве и Ламинци-Брезици;
- 13) сједиште **Лисковац**, села: Брестовићани, Никуле, Лисковац и Муслиманске Дубраве;
- 14) сједиште **Машићи**, село: Машићи;
- 15) сједиште **Ново Село**, села: Доња Долина, Горња Долина, Грета и Ново Село;
- 16) сједиште **Рогољи**, села: Рогољи и Ровине;
- 17) сједиште **Совјак**, села: Љубањани, Милошево Брдо и Совјак;
- 18) сједиште **Трошеви**, села: Јунаковић и Трошеви;
- 19) сједиште **Турци**, села: Козари, Мишић и Турци;
- 20) сједиште **Врбашица**, села: Трбављани и Врбашица.

IV. босансконовоски срез

- 1) сједиште **Агићи**, села: Агићи, Беле и Хозићи;
- 2) сједиште **Бос Нови**, град: Бос Нови;
- 3) сједиште **Чађавица Друга**, села: Чађавица Јова, Чађавица Друга, Чађавица Трећа, Доњи Рахаци, Горњи Рахаци, Рудиче и Велика Рудина;
- 4) сједиште **Деветаци**, села: Благарица, Деветаци и Петковић;
- 5) сједиште **Добрањ**, села: Добрићи, Доње Волочево, Горње Волочево и Куљани;
- 6) сједиште **Грабавица**, села: Ахметовић, Домбова и Грабавица;
- 7) сједиште **Календери**, села: Гуњани, Календери и Мркождол-Мраов Поље;
- 8) сједиште **Бос Костајница**, села: Бос Костајница, Мркождол и Тавина;
- 9) сједиште **Мала Рујишница-Новска**, села: Јоховица, Криша, Мала Рујишница-Кришка, Мала Рујишница-Новска и Велозина;
- 10) сједиште **Масловаре**, села: Благац-Јапра, Црна Ријека, Долонљани, Јошаве, Масловаре и Сухачи;
- 11) сједиште **Матавази**, села: Бушевић-Блатна, Матавази, Осредак и Рашице;
- 12) сједиште **Раломироваци**, села: Раломироваци, Соколиште, Трговиште и Витосовици;
- 13) сједиште **Равнице**, села: Перовица, Мажини, Пољанићи и Равнице;
- 14) сједиште **Сводна**, села: Прусици и Сводна;
- 15) сједиште **Велика Жуљевина**, села: Жуљевани, Мала Жуљевина, Раковац и Велика Жуљевина;

V. кључки срез

- 1) сједиште **Бјани**, села: Доња Саница, Бјани, Пичанићи и Пригсјека;
- 2) сједиште **Браско**, села: Браско и Стретица;
- 3) сједиште **Доње Ратково**, села: Доње Ратково и Љубиње;
- 4) сједиште **Доње Соколово**, села: Дрљењ, Доње Соколово и Горње Соколово;
- 5) сједиште **Горње Ратково**, села: Дубица и Горње Ратково;
- 6) сједиште **Горњи Рибник**, села: Бусије, Црквице и Горњи Рибник;
- 7) сједиште **Горњи Врбањци**, села: Доњи Врбањци и Горњи Врбањци;
- 8) сједиште **Хумићи**, села: Хрипанци, Хумићи, Пљавеница и Згони;
- 9) сједиште **Кључ**, град: Кључ;
- 10) сједиште **Маџкови**, села: Дубовац, Јариче, Маџковић и Велечево;
- 11) сједиште **Ораховљани**, села: Долони, Драгорац, Ораховљани, Ситница и Стражаци;
- 12) сједиште **Пели**, села: Камњак, Красуље и Пели;
- 13) сједиште **Прешица**, села: Доњи Рибник, Прешица, Раствока и Забале;
- 14) сједиште **Саница-Будељ**, села: Горњи Будељ, Кореново, Саница-Будељ — и Завоље-Српска Саница;
- 15) сједиште **Слатина**, села: Доња Слатина, Горња Слатина, Велишаница и Велице;
- 16) сједиште **Велагићи**, села: Частинови, Кољеница, Раџини, Режиковић, Пљани, Хаг-Велагићи, Велагићи, Војнић и Хасини;
- 17) сједиште **Врпоље**, села: Хрустовац и Врпоље.

VI. котуровачки срез

- 1) сједиште **Багњани**, села: Багњани, Бјалице, Подбрђе и Забрђе;
- 2) сједиште **Борак**, села: Борак и Кобала;
- 3) сједиште **Чуднићи**, села: Чуднићи, Ковачевић, Крушево Брдо, Памеку, Присоцко-Црајевићи, Присоцко-Лозници и Селачка-Хајдаровићи;
- 4) сједиште **Јаворани**, села: Јаворани;

5) сједиште **Котор Варош**, град: Котор Варош;

- 6) сједиште **Масловаре**, села: Гарићи, Горњи Борци, Масловаре и Ободаци;
- 7) сједиште **Мирковићи**, села: Доњи Борци, Грабовица, Маљана-Хочино Брдо, Мирковићи и Српска Дубока;
- 8) сједиште **Попови**, села: Басиће, Чифлућ, Каблови, Липовац, Попови, Присоцко-Подошје, Шахиновићи и Товладићи;
- 9) сједиште **Прешице**, села: Тучковац, Јаковина, Прешице, Соколине, Вагани, Вајраче, Випшевице и Засеље;
- 10) сједиште **Рави**, села: Бољанић, Дуготони-Јенчири, Хадровци, Равице, Шибови и Врбањци;
- 11) сједиште **Скендер Вакуф**, села: Вастахи, Бокани, Чарнић-Пауновићи и Скендер Вакуф;
- 12) сједиште **Шипраге**, села: Бурна Стопан, Керпе, Присоцко-Зрњанић, Радихова, Селачка Страна и Шипраге;
- 13) сједиште **Шолаји**, села: Костић-Шолаји и Мокри Луг-Брегови;
- 14) сједиште **Врњаци**, села: Храсти, Орахова, Потстаје и Врњаци;
- 15) сједиште **Врбањци**, села: Чиркино Брдо, Дабовић-Дулићи, Хованићи, Кукавице, Платска Горња и Врбањци;
- 16) сједиште **Заворани**, села: Горњоривни, Имаљани, Влатковићи и Заворани;
- 17) сједиште **Живинице**, села: Рађини и Живинице.

VII. ласташки срез

- 1) сједиште **Вакши**, село: Вакшици;
- 2) сједиште **Блашко Слатина Мало**, села: Блашко Слатина Мало, Блашко Слатина Велико и Шушњари;
- 3) сједиште **Буквица**, села: Барловић, Буквица, Перићи и Јаблани;
- 4) сједиште **Чардакли**, села: Бокшиновић, Чардакли, Дољани и Милошевици;
- 5) сједиште **Друговићи**, села: Друговићи и Кољани;
- 6) сједиште **Храћани**, села: Девешина, Храћани и Храћани-Насеобина;
- 7) сједиште **Кадина (Кадина Мава)**, села: Алексићи, Петовићи и Кадинаци (Кадина Мава);
- 8) сједиште **Кобатови**, села: Кобатови, Крнети и Маховљани;
- 9) сједиште **Кукуље**, села: Косијерово, Кукуље и Отоск;
- 10) сједиште **Лакташи**, села: Јакупови, Клашићи и Лакташи;
- 11) сједиште **Љубатови**, села: Љубатови и Рајчевићи;
- 12) сједиште **Магађани**, села: Магађани и Петовићи;
- 13) сједиште **Милошани**, села: Милошани и Папакани;
- 14) сједиште **Романови**, села: Миљенићи, Романовићи и Видаши;
- 15) сједиште **Српски Вакуф**, села: Моченици, Сеферовић и Српски Вакуф;
- 16) сједиште **Три**, села: Гламачки и Три.

VIII. мркопљанички срез

- 1) сједиште **Доня Пенка**, села: Доня Пенка, Јасенови Поточи, Милетићи и Стеванићи;
- 2) сједиште **Доња Лисковина**, села: Балиње, Доња Лисковина, Горња Лисковина и Власиње;
- 3) сједиште **Доња Подгора**, села: Доња Подгора и Горња Подгора;
- 4) сједиште **Горња Пенка**, села: Чешњи, Горња Пенка, Новаковићи, Убовићи и Ждарице;
- 5) сједиште **Герзово**, села: Брдо, Герзово, Громљак и Поткрај;
- 6) сједиште **Хаџови**, села: Дабрар, Хаџови, Сурјан, Бонац и Шеховићи;
- 7) сједиште **Медна**, села: Илићи, Ленићи, Медна, Ожанићи, Опарићи и Сриједа;

